

Na obali severnega Labradora.

Labrador je del britanske severne Amerike in je največji ameriški polotok v severnem ledenem morju. Bregovi tega polotoka so zelo strmi, pečinasti in pusti, a nič drugače ni tudi v notranjej zemlji tega polotoka. Kamor koli pogledaš, vse pusto in žalostno. Lahko rečemo, da je Labrador najpustejša

dežela na svetu. Podnebje na tem polotoku je silno mrzlo. Zima zelo huda in ostra. Vso to deželo pokrivajo večinoma visoke gore in skale, led in vode, gozdi in grmovje. Le po nekaterih bolj južnih krajih prideluje se po nekoliko krompirja, zelja in repe, žito ne zori v teh krajih. Labradorčani se pečajo po največ z lovom in ribištvom. V rekah se nahaja dosti rib, a mej živalmi se dobé: losi (Elenthier) soboli, beli in črni medvedi, volkovi, lisice, zajci, gorske mačke, vidre, bobri i. dr. Prebivalci so Eskimaci, ki živé na Grönlandiji in Labradoru.

Hudson je bil prvi, ki je 1610. leta prepotoval jeden del tega sveta, preiskal ga in popisal.

Eskimaci niso tako glup in divji narod, kakor se je doslój mislilo. Pred nekaj leti je predaval v zbornici pariškega geografskega društva mladi učenjak Charles Rabot jako zanimivo o svojem znanstvenem popotovanji po severnih ameriških krajih. On pripoveduje, da so Eskimaci še dosti pametni ljudje. — Otroci se uče v učilnicah brati in pisati v svojem jeziku. Tudi imajo v svojem jeziku list za mladino s podobami. Na svojih goslih znajo še dosti dobro igrati. Čedni so in redni; na oknih imajo vže tudi kakor pri nas steklene šipe; ne pijejo, kakor se je sploh mislilo, masti od morskega psa (tuluja), to mast le rabijo za svečavo, ki gori svetlo kakor naš petrolej. Losi živé v divjem stanji ter niso udomačeni kakor naša domača živina. Po nekaterih Labradorskih pokrajinah imajo prebivalci za domačo žival nekega volku podobnega psa, ki pa ne laje, ampak ima nekak otročjemu joku podoben glas. Beli medvedi niso tako nevarni, kakor se pripoveduje, izumirajo in kmalu jih bode popolnoma nestalo. O belem medvedu, ki je velikan vseh medvedov, naj vam povem, da je to najstrahovitejša in najmočnejša zver na pustem mrzlem severu, a mnogo pametnejši in opreznější je nego so drugi medvedje. Koža tega medveda je največ vredna. Eskimaci jo oderó na meh, da jim služi kot gorka in mehka postelja.

Poprej omenjeni Labradorski psi živé vse leto pod milim nebom. Po leti se zakopljejo v izdolbljene jame, da jim je hladno, a po zimi zopet v sneg, da jim je gorko.

Dokler so mladi, zeló so požrešni in treba jih je dobro hraniti. Po dve, tri leta starim odsečejo repove in jih uprezajo v sani. Vsak pes dobi svoje ime in to je potrebno, ker se ne brzdajo z uzdo, ampak le z besedami. V hrano jim so večinoma ribe, in sicer: suhe, zmrznene, kuhane, sveže in gnjile. Po leti si ti psi sami iščejo potrebne hrane ob bregovih rek, jezer in morja; stopijo do trebuha v vodo in lové ribe, katere jim pridejo blizu. V jeseni jih prižene lakota v vasi; takrat jih njih gospodarji polové in zvežejo, da jih imajo takój pri rokah, kadar jih je treba zapreči. Da-si so na jesen dobro rejeni, dadó jim zdaj vsaki dan le po kosec mesa, da izhujšajo, ker debeli psi niso pripravi, da bi vlekli sani. Na poti dobé zjutraj največ po pol ribe, a žejo si ugasujejo po zimi s snegom in ledom. Ti psi predirjajo na dan po 15 do 20 milj daljave. Šest psov vleče tovor po 300 in še več kilogramov težak. V severnih krajih je ta pes velik dar božji za ondotne prebivalce, ker je skoraj jedina žival, ki se lahko upreže, da vleče sani. V vzpomladi, ko začne sneg kopneti, in potem zopet zmrzovati, imajo ti psi do krvi ranjene noge; nù temu se izogne s tem, da jih obujejo v úsnijate čarape, katerih se pa psi z veliko težavo privadijo.

Podoba vam kaže, kako so Labradorci zapregli svoje pse v sani in gredó ž njimi na lov. Nù, srečno pot jim želimo!

(Po „Smilji“ pred. Iv. T.)

